

GYVIEJI ARCHYVAI

*Jie kuria Merkinę***Kostas Avižinis. Ar grįš į Merkinę bronzos amžius?**

Vazos IV paminklo, kurį sukūrė Dalius Drėgva, postamentą puošia Kosto Avižinio ir Sauliaus Indrašiaus išlietas Vazos herbas. 2021 m.

Pramoninis metalo liejimas Merkinės dailės ceche baigėsi XX a. pabaigoje – čia buvo liejamos įvairių formų keptuvės čirviniams blynams, grybukams kepti. Tačiau metalo liejimo darbai netikėtai atgijo Kosto Avižinio eksperimentų, ieškojimų ir atkaklumo, o iš dalies ir „coronos“ dėka. Tik liejamas ne aliuminis, o bronzos. Pradžiai – savo malonumui...

Štai ką apie save 2020 m. pandemijos metu, kai tiesioginis bendravimas buvo apribotas, savo laiške parašė Kostas Avižinis.

„Gimiau 1980 metų gegužės 19-tą, mamos žodžiais, – pionierių organizacijos dieną. Tėvai juokaudavo, kad dėl to visur turėjau būti pionierius, tai yra pirmas. Tokiu netapau, tačiau pavasario dvasios tikrai turiu. Turiu daug noro sužinoti, suprasti kažką nauja, išmokti, nuveikti, pamatyti...“

Devynias klases baigiau Merkinėje. Paskui išlėčiau į Vilnių padėti seseriai studentei ir jos studijuojančiam vyrui auginti sūnų. Taigi vidurinę ir baigiau sostinėje. Dar buvo keli Kauno Kolpingo kolegijoje teisės studijų semestrai. Tik tada jau turėjau savo šeimą. Augo maža dukrytė.

Teko manytis daugiau uždarbio. Kurį laiką dirbau Vilniuje, mašinų servise „Autolyga“ automechaniku. Vėliau šeima sumąstė mane išsiųsti uždarbiauti Airijon. Esu dėkingas tada jau ten gyvenusiai pusse-

Po liejimo daužoma forma ir iš lėto atsidengia būsima diržo sagtis 2020 m.

Saulius Indrašius (kairėje) ir Kostas Avižinis lieja iš bronzos diržų sagtis. Kiekvienas jų pasidarė savas formas. Liejimas užtruko 12 val. 2021 m.

serei Kristinai ir jos šeimai už pagalbą įsikuriant svetimoj šaly. Dubline dirbau didelių vilkikų vairuotoju. Nemažai pavažinėjau po Europą. Vėliau su draugu ten įkūrėme mažiuką autoservisą ir taisėme, remontavome automobilius bei motociklus, kuriems prielankumą jaučiu iki šiol.

Šį pavasarį (2020 m.), kelios dienos prieš paskelbiant Lietuvoje karantiną, grįžau atostogų ir kol kas man – priverstinė prastova. Labai gerai, kad esu namuose. Turime butą Vilniuje, bet mums ten maža erdvės (ne gyvenamojo ploto prasme). Nesu miesto žmogus. Net mūsų sūnų vardai su gamta susiję: Vėjas ir Ažuolas. Matyt, į tėvą atsigimiau: jam visada reikėjo miško, ežero, šuns... O gal į senelius: abeji mano seneliai irgi kaimo žmonės. Senelis Avižinis (gaila, man jo jau neteko matyti) ne tik gyveno Lynežeryje, gamtos apsupty, ne tik stebėjo, kas vyksta lauke, miške ar ežere, bet ir fiksavo. Turime jo kelerius metus vestą metraščių, pašvęstą gamtai, savo šeimai. Tai gal dėl to ir apsigyvenau su šeima Merkinėje, tėvų namuose, su mama ir močiute. Tėtis jau 10 metų nėra gyvo... Ir dabar, kai pandemijos „dėka“ turiu laisvo laiko, bandau tėvų ūkinį pastatą paversti gyvenamuoju.

Iš kito senelio, Zigmo Ališausko, paveldėjau meilę žirgams. Senelis siuvo pakinktus ne vien savo arkliams, bet ir pardavimui skirtus. Pirkdavo odas, kitas medžiagas... Parduotuviniai siūlai neįtikdavo. Nusipirkęs juos dar visokiomis smalomis, dervomis tepdavo, kad stipriau laikytų. Turėjo „ožį“, tokį suolą su laikikliu odoms suglausti, kad būtų patogiu siūti. Tai žiemą tas „ožys“ visada stovėdavo jų virtuvėje, užimdamas nemažai vietos ir nuolat trukdydamas močiutei. Gi mums, anūkams, jis atstodavo žaidimų arklį. Kitų senelio įrankių daug nebuvo: užteko virtuvės stalo stalčiaus jiems sudėti. Tas „ožys“ ir peilis odoms pjaustyti dabar tarnauja man.

Mane visada užburia ugnies šokis. Tai gal iš čia ir noras lydėti metalą. Išlydytas, įkaitęs iki saulės geltonumo metalas spindi ypatingu grožiu ir didybe. Jau keleri metai, kaip tas procesas traukia mane. Tik nebuvo kaip, nebuvo su kuo... Vis prašiau Šilinio, Sauliaus Indrašiaus. Jis, studijuodamas Dailės akademijoje, buvo praėjęs ir liejimo kursą. Bet Saulius – menininkas. Jam turėjo ateiti įkvėpimas... Mygiau aš jį, mygiau... Išsiaiškinęs, kokių medžiagų reikia, pagaliau priverčiau parodyti procesą. Seniai jau jis tą daręs... Tai dabar atnaujiname jo žinias beveik bandymų keliu. Tuo pačiu vyksta ir mano mokymas. Taip ir gimė, kaip dabar madinga sakyti, projektas – „Diržai“. Jame susijungė du mano pomėgiai – oda ir metalas. Oda čia lyg ir antraeilį vaidmenį vaidina, nes pirmiausia akį patrauks sagtis. Šįmet išliejome kelias sagtis su jaučiu, juk Jaučio metai. Mane labai žavi lietuviški simboliai, tai išliejom kelias su lietuviška atributika...

Bus daugiau

Algimantas ČERNIAUSKAS
Brolių Černiauskų nuotr.